

Alucha: reststromen papierindustrie hergebruiken

Vergunningtraject voor nieuwe circulaire techniek

Een nieuw bedrijf starten mét een circulair product op basis van een nieuwe technologie, ga er maar aan staan. Dat deed Gijs Jansen, grondlegger en CEO van Alucha. Het bedrijf maakt van reststromen van de papierindustrie nieuwe, circulaire grondstoffen. Samen met Joost Raimond, projectmanager, kijkt hij terug en vooral vooruit: naar de eerste productielocatie op volledige schaal die in 2025 operationeel moet zijn.

alucha

Gijs denkt terug aan die begintijd: "Na mijn studie Werktuigbouwkunde heb ik een paar jaar gewerkt bij een ingenieursbureau en ben richting Spanje vertrokken om mijn MBA te halen. Daar is toen Alucha 'geboren'. Als eerste experimenteerden we met kartonnen drankverpakkingen en hoe we die zouden kunnen recycleren. Ook toen werkten we al samen met papierfabrikanten. Na het drankverpakking project – van lab tot demoplant - kwam de focus te liggen op papierslib en het recycleren daarvan. Alucha heeft patent op het huidige proces."

"Alucha is spreker op het KWA Symposium Koersvast Duurzaam Ondernemen"

Waarom is er eigenlijk gekozen voor papierslib en wat houdt de nieuwe technologie in? Gijs en Joost leggen uit: "Papierslib is een grote afvalstroom. Onze technologie heeft toegevoegde waarde omdat we uit het slib twee belangrijke grondstoffen terugwinnen: bio-olie en het mineraal Circular Calcium

Carbonate ofwel CCC. Dat mineraal wordt opnieuw gebruikt als grondstof voor in bijvoorbeeld verf, kunststof en rubber. De papierindustrie in Nederland en vooral Europa is groot en er is meer dan genoeg papierslib op de markt. Nu wordt dat groten-deels verbrand en Calcium Carbonaat (CC) wordt uit mijnen gehaald. Door de grondstoffen uit het slib te halen realiseren we een positieve milieu-impact."

Begonnen met Mine1

We keren terug naar Nederland, Arnhem, naar het jaar 2016: de start van 'Mine1', een pilot met labopstelling op Industriepark Kleefse Waard in Arnhem. Daar werd volop geëxperimenteerd. Het idee was oorspronkelijk om een fabriek te bouwen in Duitsland maar dat ging niet door om allerlei redenen. In 2022 vond Alucha een nieuwe investeerder én ruimte om 'Mine2' - een commerciële recyclinginstallatie - te realiseren: een locatie waar grote hoeveelheden papierslib verwerkt gaan worden. Mine2 komt in Katwijk in Noord-Brabant, naast een papierfabriek.

Joost is projectmanager voor dit grote project: "Ik ga samen met het team zorgdragen voor de realisatie van Mine2.

Onderdeel daarvan is onder andere het gehele engineeringtraject begeleiden. Een tijd terug kwamen we in contact met Monique Soeters van KWA Bedrijfsadviseurs. Zij ondersteunt ons bij de vergunningsaanvraag."

Jarenlang vergunningentraject doorlopen

Er werd voor KWA gekozen door ervaringen uit het verleden. Het vergunningentraject bij Alucha bleek lastig omdat de gebruikte techniek nieuw is en er dus nog geen regels

voor bestaan. Uiteindelijk werd in overleg met de Omgevingsdienst een mooie en werkbare oplossing gevonden: de vergunningen voor Mine1, de pilot, vallen onder een gedoogconstructie, mits de vergunningen voor Mine2 akkoord worden bevonden. "Wij noemen dat een typisch Nederlandse oplossing. En intussen zijn we daar al anderhalf jaar mee bezig, samen met KWA", meldt het tweetal.

Vervolg: pagina 2

KWA
SYMPOSIUM

1 OKTOBER 2024

**KOERSVAST
DUURZAAM
ONDERNEMEN**

kwa.nl/symposium

Energie

Isolatiescan Cono Kaasmakers
Lees verder op pagina 3

Energie

Netcongestie
Lees verder op pagina 4

Compliance

Opackgroep zegt Excel vaarwel
Lees verder op pagina 6

Compliance

Papierindustrie vraagt om ondersteuning
Lees verder op pagina 7

"We hadden onder andere te maken met soms lastige communicatie tussen de gemeente en de Omgevingsdienst. Na veel overleg, blijven uitleggen, soms wat aandringen, hopen we binnenkort groen licht te krijgen."

Als de vergunning verleend is, wat zijn dan de volgende stappen? Gijs: "Die verguningsverlening is uiteraard van cruciaal belang. Dan kunnen we een definitieve investeringsbeslissing nemen, samen met de investeerders. Dan starten we zo snel als mogelijk met de eerste bouwwerkzaamheden. Eerst de buitenkant, daarna de installatie, we hebben ook te maken met bepaalde levertijden. Vervolgens het opstarten van de fabriek, ik verwacht ergens eind 2025 operationeel te zijn." Eind maart 2024 heeft Alucha de ontwerpvergunning voor Mine2 ontvangen.

Op en top circulair bedrijf

Alucha is een 100% circulair bedrijf. De producten, bio-olie en CCC worden afgenomen door onder andere fabrikanten van kunststoffen, rubber, lijmsorten en

pvc-buizen. Er is al contact gelegd met afnemers. We praten over de drijfveren van Gijs en zijn team: "Die diepere drijfveer zit echt in Alucha, in de genen van het bedrijf. Voor mij is het allemaal zo logisch, afval verwerken tot een nieuw product", overdenkt Gijs. "Eerst in Spanje met drankkartonnen verpakkingen en nu met Mine1 en -2. Dat is het ondernemerschap in mij, ik wil verder gaan dan gemiddeld. Soms denk ik: een startup beginnen is gekkenwerk maar ik ga toch door. Er komt veel bij kijken en het kost veel tijd, toch vind ik het leuk. En anderen raken geïnspireerd en haken aan zoals Joost als projectmanager, iemand voor de business development en ons engineeringsteam. In totaal werkt nu zo'n man of vijftien aan dit project."

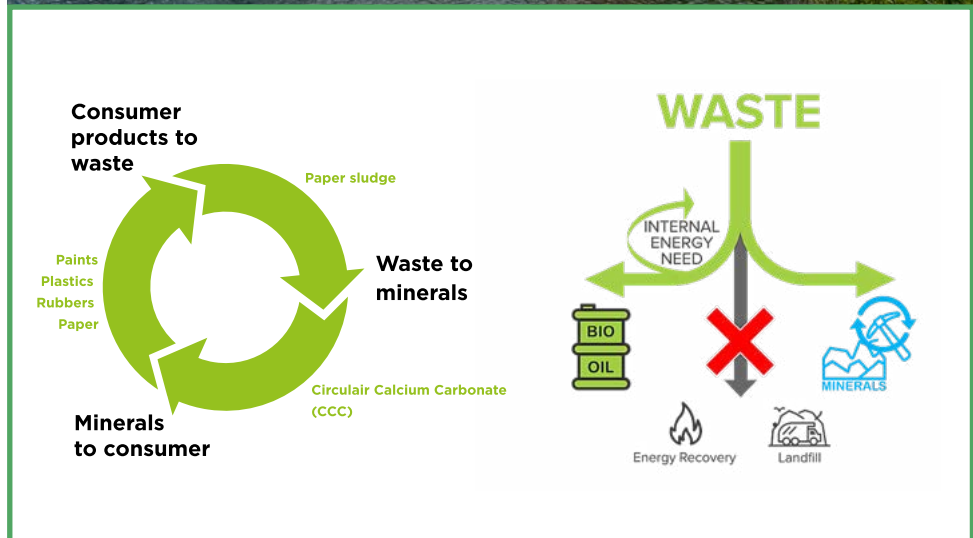
Joost vult aan: "Bij een startup en een dergelijk nieuw project moet je zelf veel verzinnen en zelf voor elkaar krijgen. Dat vereist een bepaalde mindset. Je start vanaf de basis, ook met de procedures en vergunningen. Echt alles moet vanaf het begin geregeld zijn. Leuk om te melden dat inmiddels KWA ook betrokken is bij Arbo en Veiligheid vraagstukken." Beiden concluderen: "Een prachtig project, volgens ons kunnen we een voorbeeldfunctie hebben wat betreft de verduurzaming van de industrie in Nederland naar volledig klimaatneutraal en circulair in 2050."

Adviseur
Monique Soeters

033 422 13 77
mhe@kwa.nl

Foto: Alucha

Hoe werkt het proces?

De technologie van Alucha onderscheidt zich door het vermogen om organische en anorganische producten efficiënt van elkaar te kunnen scheiden. Middels een flash-pyrolyse-proces en gepatenteerde reactor (op hogere temperatuur zonder zuurstof) worden binnen een paar seconden de organische en anorganische stoffen van elkaar gescheiden. Papierslib is de grootste afvalstroom in de papierindustrie en bestaat uit papiervezels die te kort zijn geworden voor papierproductie, en minerale vulstoffen die gebruikt worden om papier bijvoorbeeld wit of glanzend te maken. In het Alucha proces worden de fijne vulstoffen teruggewonnen zodat ze weer hoogwaardig kunnen worden toegepast in papier, maar ook bijvoorbeeld in verf, plastics, rubber en lijmen. De vezels worden hoofdzakelijk omgezet in bio-olie die kan worden gebruikt als bio-brandstof of als bouwstenen voor de chemische industrie.

Covestro

"KWA breed inzetbaar in ons bedrijf"

"Inmiddels ken ik bijna de helft van KWA", zegt Dionne Akkermans lachend halverwege het gesprek, "KWA ontzorgt Covestro Nederland op allerlei gebieden: van compliance, via Makeonline, tot EED's tot het updaten van verouderde documenten en procedures, en nog meer." Dionne is HSE-manager bij het chemisch concern, op de locatie in Hoek van Holland.

"Het begon in 2019", herinnert zij zich. "Ik viel gedeeltelijk uit en we zochten dus een interim-vervanger. Dat werd KWA-adviseur Erik Bleichrodt. Zo kwamen we in contact met jullie bureau. Erik heeft mij prima vervangen en dat voor een aantal jaren parttime. Daarnaast hadden we behoefte aan het beter bijhouden van wet- en regelgeving en daar is Makeonline natuurlijk dé oplossing voor."

Specialisten zijn nodig

Het is bijna overbodig om te zeggen dat de samenwerking met KWA bevalt, aldus Dionne: "Afgelopen anderhalf jaar hebben we

bij Covestro KWA adviseur Richard Garcia ingezet. Hij heeft voor ons de risicobeoordelingen voor gevaarlijke stoffen gedaan. En ook bij vragen over arbeidshygiëne kan ik terecht bij Richard, zo fijn. Want je kunt niet in je eentje overal in detail verstand van hebben. Ik heb als HSE-manager globaal kennis van veel dingen maar als je echt de diepte in wil, heb je een specialist nodig."

Wat het gesprek brengt naar een andere dienst van KWA: de EED-audit. Auditplichtige bedrijven moeten iedere vier jaar een energie-audit laten doen om te laten zien hoe het ervoor staat met de energiebesparing

en verduurzaming. Iets wat perfect bij KWA past. "Fons Heuven heeft voor ons deze EED-audit in het verleden gedaan, en is bezig met een review as we speak, die we dan weer combineren met de onderzoeksverplichting energiereductie", zegt ze.

Documenten en procedures updaten

Momenteel is KWA-adviseur Julia Langer op interim-basis regelmatig voor Covestro aan de slag. "We hebben ons milieuaspectenregister laten updaten door KWA, door Erik Bleichrodt en Julia", zegt Dionne. "En zo hebben we Julia leren kennen. Nu pakt zij het actualiseren van documenten op. Wij waren vroeger namelijk één bedrijf samen met Synres, wat hiernaast zit. Na de splitsing delen we nog wel dingen als het blussysteem, afvalwatersysteem en dergelijk. We hadden en hebben ook gezamenlijke procedures en documenten. Aan Julia de taak om uit te zoeken wat nog gezamenlijk is, wat apart voor ons geldt en welke documenten geactualiseerd moeten worden. Een flinke klus." We kijken naar de toekomst: "Ook Covestro heeft als doelstelling om in 2035

klimaatneutraal te zijn voor de eigen bedrijfsactiviteiten (Scope 1+2). Aan de andere kant, we zijn een kleine speler en onderdeel van een groot wereldwijd concern. Het is best lastig: we gebruiken gasovens en willen graag overstappen op elektriciteit maar kunnen momenteel geen aansluiting krijgen. Ook wij hebben te maken met netcongestie. Je moet achteraan aansluiten", concludeert ze. Een mooi voorbeeld dat al wel besparing oplevert: Covestro heeft de watertemperatuur verlaagd waarmee zij reactoren verwarmen. "Met tien, vijftien graden minder blijken we net zo goed te kunnen produceren", besluit Dionne.

Adviseur
Julia Langer

033 422 13 53
jla@kwa.nl

Adviseur
Richard Garcia

033 422 13 63
rga@kwa.nl

Isolatiescan eye-opener voor Cono Kaasmakers

In het Noord-Hollandse Westbeemster wordt een oer-Hollands product gemaakt: kaas. Cono Kaasmakers doet dat al sinds 1901. Wat helemaal van nu is, is kaas zo duurzaam mogelijk produceren. Cono schakelde KWA in voor een isolatiescan van de fabriek om te bepalen hoe het ervoor staat met het warmteverlies. “De uitslag was een eye-opener voor ons”, zegt Christian Bollen. Hij is adviseur milieu en ondersteunt bij het in compliance zijn van de locatie.

“Een isolatiescan laten uitvoeren is ook een verplichting vanuit de energiebesparingsplicht”, noemt hij. “En we klopten voor deze vraag direct bij KWA aan, de adviseurs zijn namelijk ‘kind aan huis’ bij ons, ons contact gaat jaren terug. Daarnaast kennen we KWA óók via de NZO, de Nederlandse Zuivel Organisatie. Uiteindelijk heeft Wouter Oude Wesselink samen met een collega een ronde gemaakt en een isolatiescan gedaan van de stoomleidingen om de staat van de isolatie in kaart te brengen.”

Een verplichting dus, die scan, maar óók belangrijk wat betreft duurzaam

ondernemen, benadrukt Christian: “Voor ons heel belangrijk, Cono heeft een duurzaamheidscertificaat en dat betekent dat we verplichtingen hebben om verder te verduurzamen. Energiemonitoring hoort daarbij.”

De isolatiescan was een eye-opener zoals hij zegt: “We schrokken in eerste instantie zelfs een beetje. We kregen namelijk een heldere rapportage met daarin een overzicht met onze warmteverliezen. Er is vrijwel direct actie ondernomen om diverse leidingen te isoleren via bijvoorbeeld het regulier onderhoud. Andere punten uit het rapport worden opgepakt via een project. Ja, in één klap

was duidelijk waar verliezen zitten en wat we eraan kunnen doen. De terugverdientijd blijkt vaak minder dan zes maanden te zijn trouwens.”

De toekomst, hoe ziet hij dat? “Het liefst van het gas af natuurlijk. Zo willen we op termijn van onze stoomketel af. Graag willen we met een warmtepomp en e-boiler verder. Hiervoor moeten we zwaardere kabels laten aanleggen. Alleen, ons bedrijf ligt midden in de Beemster en dat beperkt de elektriciteitsaanvoer. Zonnepanelen, die er al liggen, lossen het niet helemaal op”, vult Christian verder aan.

Wilt u meer weten over de isolatiescan én de terugverdientijd van maatregelen? Neem dan contact op.

Adviseur

Wouter Oude Wesselink

033 422 13 57
wow@kwa.nl

Koersvast Duurzaam Ondernemen Leuk hoor, maar hoe dan?

Op het parkeerterrein naast ons kantoor in Amersfoort staat een zogeheten middenspanningsruimte. In het verre verleden hadden we deze nodig toen KWA nog een eigen laboratorium had. Dit is al lang niet meer het geval en we gebruiken de middenspanningsruimte al jaren niet meer. Weg laten halen zou een extra parkeerplaats opleveren. Echter, deze businesscase bleek niet interessant door de forse investering. Met als resultaat dat de middenspanningsruimte er nog steeds staat.

Nu willen we ons pand verder gaan verduurzamen en een geschikte optie zijn warmtepompen. Dit vraagt natuurlijk extra elektriciteit en dat kan prima, want we hebben de grote aansluiting nog. Althans dat dachten wij, want de netbeheerder wil niet meewerken. Een verruiming van de contractuele afname van elektriciteit wordt niet toegestaan, omdat er onvoldoende ruimte op het elektriciteitsnet is. Wellicht zijn we over vijf jaar een keer aan de beurt om ons contract te verruimen. Terwijl het technisch een draai aan een knop is. Daarmee valt een mooie technische oplossing volledig in het water, omdat we binnen de huidige regels onvoldoende kunnen bewegen.

Dat is een bekend voorbeeld van net congestie waar je als bedrijf tegenaan kunt lopen als je duurzaam wil ondernemen. We zijn het als maatschappij met elkaar eens dat we moeten verduurzamen, de wetgeving verplicht het ons om dit te gaan doen en de technische mogelijkheden komen er meer en meer. Maar hiermee gaan we het niet redden. Het vraagt ook moed van ons allemaal om stappen naar voren te nemen. Dan moet je soms van gebaande paden afstappen en de bestaande regels wat ombuigen of ruimer interpreteren. Als je daarbij maar je gezonde verstand blijft gebruiken en het einddoel voor ogen houdt. We wensen iedereen deze moed toe voor vandaag en morgen!

Directie KWA Bedrijfsadviseurs

André Lokhorst en Bas Oldenhof

P.S. die warmtepompen komen er niet. In plaats daarvan hebben we ons aangesloten bij een collectief warmtenet voor de gehele buurt.

Netcongestie raakt verduurzaming van bedrijfsprocessen

Veel bedrijven lopen er tegenaan bij het verduurzamen van hun bedrijfsprocessen en productielocaties: netcongestie. Netcongestie betekent het overbelast raken van het elektriciteitsnet, de maximale transportcapaciteit is op dat moment bereikt. De oorzaak hiervan is een grotere vraag, afnamecongestie, of een groter aanbod van elektriciteit ofwel opwekcongestie.

Dit betekent voor bedrijven dat het vergroten van hun elektriciteitsaansluiting voor verduurzaming en elektrificatie op de korte termijn vaak niet mogelijk is. Daarbij komen de inmiddels hoge kosten voor extra (piek) vermogen.

De netbeheerders in Nederland spannen zich in voor de verzwaring en uitbreiding van

het elektriciteitsnet. Dit neemt echter tijd in beslag waardoor een netcongestie tot zeker 2030 een belangrijk obstakel blijft bij de verduurzaming. En dat maakt dat netcongestie de verduurzaming en elektrificatie van de bedrijven en de industrie in de weg staat. Gezien de vereiste CO₂-reductie vanuit de klimaatplannen zijn er oplossingen nodig tegen netcongestie, niets doen is geen optie.

KWA adviseert om deze oplossingen in een bepaalde volgorde uit te voeren.

Welke oplossingen zijn mogelijk?

De oplossingen voor netcongestie zijn op te delen in **vier** onderdelen en gaan vaak in samenspraak met de netbeheerder. Als **eerste** zijn er no-regret maatregelen die ook nuttig zijn zonder netcongestieproblematiek. Peak-shaving en slimme energiesturing om het maximale uit de huidige contractcapaciteit te halen zijn hier voorbeelden van. Ten **tweede**: het lokaal opwekken van elektriciteit met bijvoorbeeld zonnepanelen is een maatregel die een positieve businesscase oplevert én voor meer besteedbaar vermogen zorgt bij momenten van opwek. Als **derde** kan er vervolgens ingezet worden op het flexibiliseren van de elektriciteitsvraag (wanneer mogelijk) in combinatie met alternatieve transportrechten. Dit zijn contractvormen waarin is afgesproken dat afnemers netcongestie niet verergeren of zelfs verlagen doordat zij buiten de piekmomenten elektriciteit afnemen. Dit onderdeel kan ook in lokale samenwerking in de vorm van energiehubs. Binnen deze

gebieden delen bedrijven onderling gecontracteerd vermogen. Als **vierde** en laatste onderdeel is opslag van elektriciteit een goede oplossing om meer ruimte te creëren binnen de bestaande aansluiting. Door een batterij te plaatsen kan de huidige praktische capaciteit tot wel 50% verhoogd worden.

Maatwerk noodzakelijk

Omgaan met netcongestie als bedrijf is maatwerk. Niet ieder bedrijf en de aanwezige bedrijfsprocessen zijn hetzelfde. Daarnaast is de locatie van het bedrijf van invloed op de mogelijke oplossingsrichtingen. Het is belangrijk om onderzoek te doen naar wat binnen de huidige situatie mogelijk is en om de wensen en kansen duidelijk te maken bij de netbeheerder en de aangesloten afnemers in de omgeving. Samenwerking is het sleutelwoord voor de netcongestieproblematiek.

Adviseur
Frank Waenink

033 422 13 47
fw@kwa.nl

1 OKTOBER 2024

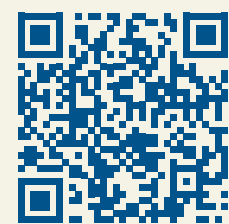
Op 1 oktober organiseert KWA een boeiend symposium over Koersvast duurzaam ondernemen: van visie naar uitvoering. We nodigen u alvast uit om meer te ontdekken over de onderwerpen vergunningverlening, corrosie en netcongestie, die we op deze dag uitgebreid behandelen, samen met bijdragen van enkele vooraanstaande sprekers uit de politiek, het bedrijfsleven en de wetenschap zoals Diederik Samsom, Kornelis Blok en VNCI-voorzitter Nienke Homan.

Veel bedrijven hebben ambitieuze doelstellingen geformuleerd in hun verduurzamingsplannen. Of het nu gaat om klimaatverandering, maatschappelijke verantwoordelijkheid, toekomstbestendigheid of economische winst, het is duidelijk dat verduurzaming een noodzaak is geworden. Maar hoe verduurzamen we effectief? Dat is de cruciale vraag die centraal staat.

Hoe brengt uw bedrijf de visie op duurzaamheid succesvol tot uitvoering? Heeft u scherpe businesscases geformuleerd die kansen bieden? En welke obstakels ervaart u in de uitvoering, zoals bij vergunningverlening, netcongestie of andere knelpunten? Zijn de opties voor verduurzaming afdoende bewezen en is de wet- en regelgeving hierop voorbereid? Deze essentiële vraagstukken en meer

komen uitgebreid aan bod tijdens het symposium.

We kijken ernaar uit u te verwelkomen op 1 oktober en samen te werken aan een duurzame toekomst voor uw bedrijf en onze samenleving. Aanmelden kan via onze website.

Aanmelden en
programma

Energietransitie en corrosiepreventie in de praktijk

Het opschalen van nieuwe-energie technologieën en verduurzaming van productieprocessen betekent één van de grootste technologische uitdagingen van deze tijd. Het is prachtig om te zien welke mogelijkheden er blijken te zijn en welke ontwikkelingen mogelijk zijn om processen te verduurzamen en om duurzame energie te produceren. Toch zijn er remmende effecten, denk bijvoorbeeld aan corrosie.

"We moeten er rekening mee houden dat de energietransitie alleen nog maar sneller zal moeten."

SPREKER
**KORNELIS
BLOK**
Professor
Universiteit Delft

"Chemie is en blijft nodig,
alleen moet het schoner
en circulair."

SPREKER
NIENKE
HOMAN
Voorzitter VNCI

Is de Omgevingswet een obstakel?

De overgang naar duurzame processen in de industrie is een cruciale stap in noodzaak tot verduurzaming. Echter, één van de grootste obstakels op weg naar verduurzaming is de complexiteit van vergunningverlening door de invoering van de Omgevingswet.

De implementatie van de Omgevingswet heeft de regelgeving rondom vergunningverlening veranderd en uitgebreid. Dit heeft geleid tot verwarring en frustratie bij bedrijven die al moeite hadden met het verkrijgen van vergunningen. De complexiteit van de nieuwe wet vergroot de behoefte aan gespecialiseerd advies om bedrijven te begeleiden door het vergunningsproces. KWA helpt u bij het navigeren door de nieuwe wetgeving en het identificeren van de vereisten voor duurzame praktijken. Door onze expertise kunnen wij bedrijven helpen om duurzaamheidsaspecten te integreren in hun vergunningsaanvragen en -procedures, waardoor ze voldoen aan de eisen van de Omgevingswet.

Opstellen strategie essentieel

Een ander belangrijk aspect is het opstellen van een strategie om eventuele knelpunten in het vergunningsproces aan te pakken. Door een grondige analyse van de huidige situatie kunnen wij vroeg in het proces mogelijke obstakels identificeren en oplossingen voorstellen. Bovendien helpen we bedrijven bij het opstellen van een duurzaamheidsstrategie op lange termijn. Dit omvat het identificeren van mogelijkheden voor verbetering op het gebied van energie-efficiëntie, afvalbeheer, en

emissiereductie, en het ontwikkelen van een plan om deze doelstellingen te bereiken.

Samenwerken overheden en bedrijven

Bedrijven die zich richten op duurzaamheid kunnen vaak tegen knelpunten aanlopen bij het verkrijgen van vergunningen. Dit kan verschillende redenen hebben, zoals complexe regelgeving, gebrek aan duidelijke richtlijnen voor duurzame praktijken, of zelfs weerstand van belanghebbenden die traditionele methodes prefereren. Het is belangrijk dat overheden en bedrijven samenwerken om deze knelpunten te identificeren en op te lossen, zodat duurzame initiatieven gestimuleerd worden en de transitie naar een meer duurzame economie wordt bevorderd. Dit kan bijvoorbeeld worden bereikt door het vereenvoudigen van vergunningsprocedures voor duurzame bedrijfsactiviteiten, het aanbieden van ondersteuning en subsidies voor duurzame projecten, en het creëren van heldere richtlijnen en incentives voor bedrijven om duurzame praktijken te adopteren.

Adviseur

Jette Muijsson

033 422 13 79
jm@kwa.nl

"Voor mij betekent
Koersvast Duurzaam
Ondernemen vooral
ondernemen dwars door de
waan van de dag heen."

SPREKER
DIEDERIK
SAMSOM
Consultant Duurzaam
Ondernemen

De kennis op het gebied van corrosie en materialen is zelf aan corrosie onderhevig. In het onderwijs wordt weinig tijd besteed aan corrosiekennis. Maar de combinatie van andere procescondities, vraagt om het vertalen en op de juiste wijze toepassen van bestaande kennis maar ook om nieuwe kennis. Gedreven door de energietransitie zien we nieuwe ontwikkelingen in installaties, die corrosie van deze installatie kunnen beïnvloeden. Twee voorbeelden:

Lagere temperatuur cv-water

Vroeger had cv-water een hoge temperatuur, bijvoorbeeld 70°C, terwijl we tegenwoordig steeds vaker verwarmen op lagere temperaturen, circa 40°C. Hierdoor kan eerder zuurstofcorrosie in het systeem

plaatsvinden, vooral wanneer ook nog kunststofleidingen aanwezig zijn. Naast de genoemde corrosieproblemen kunnen lagere warmwatertemperaturen ook vaker microbiologische corrosieproblemen veroorzaken. Microbiologische corrosie zijn corrosieprocessen waarbij de aanwezigheid van bepaalde soorten bacteriën het corrosieproces versnellen. Nu we in verschillende systemen lagere watertemperaturen gebruiken, komen we in een gebied waar bacteriën het prettiger vinden om te overleven en zelfs te groeien.

Lagere temperatuur gkw-water

Door steeds meer gebruik van warmtepompen kunnen lage gkw-temperaturen ('gekoeld water') worden bereikt. Op de

koude leidingen ontstaat condens. Omdat de isolatie vaak niet dampdicht is uitgevoerd, komt vocht dat zich hier eenmaal heeft gevormd, er niet meer uit. Het probleem met vocht is dat het altijd het laagste punt zoekt. Eventuele corrosie onder de isolatie kan dus op een geheel andere plek ontstaan dan waar de lucht in de isolatie kon dringen. Als koolstofstaal als gkw-leiding is toegepast en er vocht in de isolatie komt, kan dit reageren met het staaloppervlak. De gevormde corrosieproducten reageren met het isolatiemateriaal, waardoor de cellen die zich daarin bevinden worden afgebroken en de isolatie het uiterlijk krijgt van geïmplodeerd isolatiemateriaal. Naarmate de isolatiecellen kapot gaan, wordt het isolatiemateriaal dunner. Hierdoor isoleert de gkw-leiding niet meer

goed en kan er condensatie aan de buitenzijde ontstaan. Er ontstaat energieverlies wat ongewenst is. Condensatie aan de buitenzijde kan niet direct corrosie van de geïsoleerde leiding veroorzaken, maar kan wel veel nattigheid onder deze leiding veroorzaken met mogelijke schade tot gevolg.

Dus heel goed om met energiebesparende maatregelen aan de slag te gaan, maar bedenk op tijd wat de gevolgen van gewijzigde procesomstandigheden zijn.

Adviseur

Mascha van Hofweegen

033 422 13 56
mvh@kwa.nl

Opackgroep zegt Excelsheets vaarwel

Foto: OPACKGROUP

“Door **Makeonline** zie ik vol vertrouwen uit naar een audit de volgende dag.”

Vol vertrouwen een audit tegemoet zien. Dat noemt Therèse van Vuren als fijne uitkomst nadat OPACKGROUP is overgestapt van Excelsheets naar **Makeonline**. “Ik hoef me geen zorgen meer te maken of we alles wel op orde hebben rondom wet- en regelgeving”, concludeert ze aan het eind van het gesprek. Therèse is KAM-coördinator bij OPACKGROUP, een producent van kunststof verpakkingen, waar zeven locaties onderdeel van uitmaken.

Eindeloos ingewikkelde Exelsheets, daar wilden ze echt vanaf bij het bedrijf. Therèse legt uit: “We hadden een megadocument met heel veel informatie en dat werkte gewoon niet voor ons. Ik deed voorheen altijd even een belondje, als er weer een audit aan zat te komen, naar de andere locaties om te vragen hoe compliant ze waren met een bepaalde wet bijvoorbeeld, of er een incident was geweest, hoe staat het met de energiedoelstellingen en dat soort dingen. Want het was lastig zoeken in

dat grote document. En ik voelde me nooit helemaal zeker of alles wel op orde was.”

Dat gaat ons verder helpen

“Omdat OPACKGROUP ook folies en verpakkingen maakt voor de voedingsmiddelenindustrie hadden wij contact met Précon, waar wij een aantal trainingen hebben gevolgd. Zij zijn weer een partner van KWA. Ik heb toen aan Précon gevraagd of ze een partij wisten die ons kon helpen. Zo kwamen we bij KWA

terecht. Eerst kregen we een presentatie over **Makeonline** en ja, toen dacht ik, dit gaat ons verder helpen in onze compliance zoektocht”, legt Therèse uit.

Het bedrijf zit nu in de opstartfase wat betreft **Makeonline**: “We hebben in totaal zes KAM-coördinatoren en we hebben nu een aantal trainingen bij KWA gehad. De eerste training was online en eerlijk gezegd: dat werkt niet voor ons. Dus de andere sessies

waren in het KWA-kantoor in Amersfoort. Dat werkt wel supergoed. Echt klassikaal les, we kregen uitleg en ook huiswerk mee. We moeten onze eigen locatie inrichten en houden nu de vinger aan de pols of we alles goed hebben begrepen en uitvoeren.”

Automatische mail op maandag

De grootste voordelen van de overstap? Therèse is klip en klaar: “De **Makeonline** mail op maandagochtend. Ik keek echt niet wekelijks op mijn Excel-lijstje, alleen als echt het nodig was. Nu krijg je automatisch een mail met bepaalde punten die je moet gaan doen en of het al gedaan is. Een ander voorbeeld: bij een bepaalde vergunning-aanvraag moet je ook de bodem meenemen. Iemand heeft daar een procedure voor gemaakt maar die zweeft ergens rond. Nu staat die in **Makeonline** en weten we wat welke vaste milieupunten we mee moeten nemen. We zijn nu ook bezig een zogeheten milieuaspectenregister te maken. Dat staat bij ons nog in zo’n Excel en dat kan beter.”

Adviseur
Steven van Tilborg

033 422 13 82
svt@kwa.nl

ARIE-minicongres

Een prikkelende verkenning vanuit de praktijk

Op 23 april vond het ARIE-minicongres plaats bij KWA. Met zo’n 28 deelnemers van zo’n 23 bedrijven zijn praktijkervaringen gedeeld vanuit KWA, de Nederlandse Arbeidsinspectie, FrieslandCampina en VVVF (Vereniging van Verf- en Drukinktfabrikanten).

Door deze brede vertegenwoordiging van sprekers en de groep deelnemers kwamen zinvolle discussies op gang en kregen de deelnemers bruikbare tips en tools mee. Een paar voorbeelden van de onderwerpen:

- Aanpak risicomethodiek en implementatie van de ARIE-regeling
- De rol/zienswijze vanuit de Nederlandse Arbeidsinspectie
- Concernaanpak vanuit FrieslandCampina
- Brancheaanpak vanuit de VVVF

De Leassons learned die gedeeld zijn met de deelnemers:

- Controle toepasselijkheid (aanwijssysteem): hoe omgaan met mengsels
- Begin met een ARIE-projectplan: totaal stappenplan voor implementatie van de ARIE-regeling
- Methodiek van risicobeoordeling – De SWIFT als vertrekpunt
- Hoe ver moet ik gaan – Wanneer is het veilig genoeg?
- Gebruik en gedachtegang van PGS-publicaties voor scenario-analyse en risicobeoordeling

Het ARIE-minicongres werd goed gewaardeerd, wat blijkt uit de volgende quotes van de deelnemers:

- ‘Duidelijk verhaal goede sprekers – diversiteit’
- ‘Veel praktijkvoorbeelden’
- ‘Uitgebreid toegelicht, super inhoudelijk, veel nieuwe en vooral praktische inzichten’
- ‘Praktisch en to the point’

Vanuit KWA worden regelmatig bijeenkomsten gehouden om kennis te delen. Als u behoefte heeft aan een nieuw minicongres, geef dat dan door. Dan gaan wij weer een interessant programma opstellen. Heeft u dit ARIE-minicongres moeten missen en wilt u de presentatie ontvangen, of heeft u vragen over de regeling? Neem dan contact met ons op.

Adviseur
Erik Krops

033 422 13 80
egk@kwa.nl

Adviseur
Gerard Oude Wesselink

033 422 13 43
gow@kwa.nl

Klimaatverandering per direct in managementsysteem-normen

Een bijzondere gebeurtenis: per 23 februari 2024 heeft ISO amendementen gepubliceerd waardoor klimaatverandering een verplicht aandachtspunt is geworden. Bijzonder omdat deze aanvulling per direct is ingegaan en dat gebeurt bijna nooit. In dit artikel leggen we uit hoe het zit.

Op 23 februari 2024 heeft internationaal normeringsinstituut ISO amendementen gepubliceerd voor alle management-systeemnormen, waardoor klimaatverandering een verplicht aandachtspunt is geworden. Deze aanvulling is gedaan omdat ISO de London Declaration heeft ondertekend. Daarmee willen en moeten ze

via internationale normen bijdragen aan het tegengaan van, en aanpassen aan, de gevolgen van klimaatverandering.

Direct geldend

Deze amendementen gelden voor bekende en breed gebruikte normen. Organisaties die deze normen toepassen, moeten nagaan of

klimaatverandering impact heeft op de doelstellingen van hun management-systeem. En of zij daarop actie moeten ondernemen. De amendementen zijn bij publicatie op 23 februari 2024 direct geldend.

Wat doet u ermee?

Veel organisaties hebben al een en ander over klimaatveranderingen in hun managementsysteem opgenomen. Wij vinden het belangrijk om te controleren of u wel voldoende aandacht hebt gegeven aan dit punt. Niet alleen vanuit milieuperspectief, maar ook de invloed op de kwaliteit en

continuïteit van de organisatie. Denk daarbij aan logistiek en het aanleveren van goederen. Overstromingen, heftige stormen, wat voor invloed hebben die op uw medewerkers en op uw organisatie?

Twijfelt u of wilt u meer weten? Neem dan contact met ons op.

Adviseur

Sjanine van den Berg

033 422 13 27
sb@kwa.nl

Papierindustrie vraagt om ondersteuning in complexe wetgeving

“Wetgeving wordt steeds complexer, gaat sneller en dus hebben onze leden daar hulp bij nodig”, zegt Corneel Lambregts, manager Energie & Milieu bij VNP (Koninklijke Vereniging van Nederlandse Papier- en kartonfabrieken). VNP behartigt de belangen van de 18 leden en 22 productielocaties.

Waarom is voor die hulp de keuze op KWA en haar platform **Makeonline** gevallen? “We hadden een abonnement bij een andere partij voor wet- en regelgeving en zo om de paar jaar kijken we of dat abonnement nog voldoet. We hebben ook rondgevraagd bij onze leden en daar werd KWA genoemd als geschikte partij. Wat bij ons de doorslag gaf om uiteindelijk voor KWA en **Makeonline** te kiezen: dat bij ieder lidbedrijf meerdere personen kunnen inloggen. Voorheen

moest een lidbedrijf nog een eigen systeem achter het gemeenschappelijke systeem hebben om gegevens op te kunnen zoeken. Met **Makeonline** kunnen de leden direct en individueel inloggen, extra systemen zijn niet meer nodig”, legt Corneel uit.

Wat voor informatie is belangrijk voor de papierbranche? “We zijn niet alleen met het proces van papier maken bezig, maar als gevolg daarvan ook met het reduceren van

onder andere luchtmissies, wateremissies en Zeer Zorgwerkende Stoffen. Een breed scala dus. En onze producten kunnen ook voedselcontact maken, en hebben dus specifieke eisen op het gebied van voedselveiligheid. Daarbij werken we samen met Précon, ook een partner van KWA, wat heel goed uitkomt. **Makeonline** sluit er uitstekend op aan.”

Iets anders, de Omgevingswet: “Eén van de pluspunten van **Makeonline**: de nieuwe Omgevingswet is geïntegreerd. Wij geven aan onze leden updates en we zien de toegevoegde waarde van deze wet in **Makeonline**. We hebben te maken met omgevingsdiensten. De papierindustrie heeft te maken met specifieke processen en daar horen handleidingen, documenten en ondersteuning bij. **Makeonline** helpt ons daarbij.” Hetzelfde geldt voor de energiebesparingsplicht die net als de Omgevingswet per 1 januari 2024 van kracht is. “We hebben een format ontwikkeld voor de leden voor wat betreft de energiebesparingsplicht, waarmee je berekeningen kunt uitvoeren. Zo kan

iedereen het eenduidig indienen. Zo ondersteun je elkaar”, legt hij uit.

“Je ziet dat wet- en regelgeving steeds complexer wordt, sneller gaat dankzij de digitalisering, en meer tijd kost. We willen onze leden ondersteunen en dat is best een uitdaging. **Makeonline** maakt ons wat dat betreft toekomstbestendig. Een mooi voorbeeld is de CSRD-richtlijn. Complexe wetgeving op grond waarvan de papierindustrie tot in detail moet aanleveren waar de grondstoffen vandaan komen. De systemen van de overheid erachter zijn nog niet klaar, terwijl we wel dit jaar gegevens moeten aanleveren. Een uitdaging. Wat dat betreft kunnen we op **Makeonline** rekenen. Een betrouwbare partner die dingen snel regelt en op tijd”, is de conclusie van Corneel.

Adviseur

Steven van Tilborg

033 422 13 82
svt@kwa.nl

WORD EIGENAAR VAN JOUW TOEKOMST

Het bedrijfsleven staat voor een complexe uitdaging: een verduurzamingstransitie. Wij zoeken collega's die daar uit volle overtuiging aan willen meewerken. Ben jij er klaar voor?

Quintus: "Het mooiste is bedrijven helpen om hun energievoorziening structureel te verbeteren."

Richard: "Ik kom overal, ervaar de industrie in Nederland van binnenuit."

KWA zoekt collega's

VACATURE

Adviseur
QHSE-management

Ben jij onze nieuwe adviseur QHSE-management?

Ben jij gepassioneerd over het verbeteren van bedrijven en het maken van een verschil in de wereld? Heb jij ervaring met de PDCA-cyclus, managementsystemen en het implementeren van verbeteringen? Zoek je een uitdagende rol waarin je jouw analytische vaardigheden gebruikt om bedrijven naar een hoger niveau te tillen? Ga dan je volgende uitdaging bij KWA aan!

VACATURE

Project Management
Ondersteuner

Ben jij onze nieuwe Project Management Ondersteuner?

Ben jij een resultaatgerichte organisator die graag betrokken is bij verschillende projecten? Heb jij een scherp oog voor detail en behoud je gemakkelijk het overzicht, zelfs in complexe situaties? Kun je zelfstandig taken identificeren en initiatief nemen om deze uit te voeren, met een focus op kwaliteit en detail? Dan ben jij klaar om deel uit te maken van ons **Makeonline** team en bij te dragen aan de verduurzaming van Nederland.

Hannah: "We zetten samen een prachtig eindproduct neer en willen met elkaar de lat een stukje hoger leggen."

Suzanne: "In mijn agenda moet ik echt genoeg ruimte houden voor onverwachte ontwikkelingen. Dat maakt mijn werk ook zo leuk."

Via de qr-code ontdek je onze nieuwste vacatures.

NIEUWE MEDEWERKERS

Nathan Drost

"Na het afronden van mijn master Circulaire Economie, ben ik in april 2024 gestart bij KWA. Mijn focusgebieden zijn milieu- en energie-management(systemen), duurzaam ondernemen en wet- en regelgeving wat betreft duurzaamheid."

Functie: Adviseur QHSE-management en sustainability compliance

Mitchell van Bakkum

"Vanaf 1 november ben ik hier begonnen met mijn eerste baan. Dit is mij zeer goed bevallen waarbij ik veel kan leren van de enthousiaste collega's. Leuke projecten waarbij ik veel kan leren en ook stappen kan zetten om de industrie te verduurzamen."

Functie: Adviseur Procestechniek

Winnie Miedema

"Mijn werkzaamheden bestaan uit het redigeren van klant-documenten en andere ondersteunende taken. In mijn voorgaande functies als vertaler en administratief medewerker was ik al veel met tekst bezig, daarom voel ik me hier als een vis in het water."

Functie: Office assistent

Marcel Gillemans

"Ik ervaar KWA als een warm bad bij een bijzondere club met stuk voor stuk gedreven collega's die ervoor gaan. Het is een feest en een eer om hier een bijdrage aan te mogen leveren."

Functie: Adviseur Energiebesparing en -transitie

Maurits Horikx

"Tijdens mijn studie Aardwetenschappen en bij voorgaande werkgevers ben ik mij bewust geworden van de mogelijkheden die de (Nederlandse) ondergrond te bieden heeft. Graag help ik onze klanten bij het realiseren van bodemenergiesystemen door het uitvoeren van haalbaarheid- en effectenstudies voor Warmte-/Koude-Opslagsystemen."

Functie: Adviseur Bodemenergie

Reinier Hameleers

"Na jarenlang als zelfstandig ondernemer in de film- en televisiewereld gewerkt te hebben, ben ik sinds november 2023 met veel plezier als adviseur Geluid bij KWA aan de slag gegaan. Ik ben blij dat ik het team kan versterken en en wil onze diensten op het gebied van geluid breder in te zetten."

Functie: Adviseur Geluid

Jordy Römgers

"In november ben ik met veel energie bij KWA begonnen. Door de leuke projecten, de behulpzaamheid en de kennis van de collega's is dit alleen maar meer geworden. Ik werk aan de energiebesparingsplicht, warmte- en koude-integratie en CO₂-reductie-roadmap."

Functie: Adviseur Procestechniek

Bijeenkomsten

U kunt bij KWA ook terecht voor allerlei webinars en (online)bijeenkomsten. Over de Omgevingswet bijvoorbeeld. Maar ook over in compliance blijven en diverse ISO-trainingen.

Meer vindt u op onze website.

1 oktober 2024

www.kamcontact.nl

1 oktober 2024

www.bedrijvennetwerkenenergietransitie.nl

8 oktober 2024

